

Israël in de Bijbel: Geen etnische groep maar een geestelijk volk van gehoorzame gelovigen

Inleiding

De vraag naar de ware identiteit van Israël in de Bijbel behoort tot de meest fundamentele theologische kwesties binnen het christelijk geloof. Traditioneel wordt Israël vaak uitgelegd als een etnische groep, een specifiek volk dat door bloedverwantschap en afstamming van Abraham, Izak en Jakob wordt gedefinieerd. Deze interpretatie heeft echter geleid tot theologische spanningen en misverstanden over de verhouding tussen het Oude en Nieuwe Testament, tussen Joden en heidenen, en tussen de kerk en het historische Israël.

Probleemstelling

De centrale vraag in dit onderzoek luidt: Verwijst 'Israël' en 'Gods volk' in de Bijbel naar een etnische groep of naar een geestelijke gemeenschap van mensen die op vrijwillige basis God willen dienen en gehoorzamen? Deze vraag is van cruciaal belang voor ons verstaan van Gods heilsplan, de continuïteit tussen Oude en Nieuwe Testament, en de identiteit van de christelijke kerk.^{[1][2]}

Doelstelling van het onderzoek

Dit werkstuk beoogt door middel van exegetische analyse van sleutelteksten uit het Oude en Nieuwe Testament aan te tonen dat Israël in de Bijbel primair een geestelijke en theologische categorie vertegenwoordigt, geen etnische. We zullen demonstreren dat Gods volk vanaf het begin werd gedefinieerd door geloof, gehoorzaamheid en een vrijwillige keuze om God te dienen, ongeacht etnische afkomst of biologische afstamming.^{[2][1]}

Methode en benadering

Onze methodologie omvat een systematische analyse van relevante Bijbelteksten, beginnend met de oudtestamentische fundamenteën en doorlopend naar de

nieuwtestamentische vervulling. We zullen bijzondere aandacht besteden aan de uitspraken van Jezus en de apostolische leer zoals geformuleerd door Paulus, Petrus en andere nieuwtestamentische schrijvers.^{[3][4]}

1. Het Oude Testament:

Israël als spirituele roeping, niet etnische identiteit

1.1 De roeping van Abraham: geloof boven afstamming

De geschiedenis van Gods volk begint niet met een etnische groep, maar met een geloofsgedaante. In Genesis 12:1-3 roept God Abraham om zijn land, zijn familie en zijn vaderland te verlaten. Deze roeping is fundamenteel gebaseerd op geloof, niet op etnische zuiverheid of biologische afstamming. Abraham wordt geroepen uit de heidenen en zijn respons van gehoorzaamheid maakt hem tot de vader van alle gelovigen.^{[5][3]}

Paulus benadrukt in Galaten 3:7-9 dat *"degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn"*. De belofte aan Abraham in Genesis 12:3 dat *"in u alle geslachten van de aarde gezegend zullen worden"* wijst naar de universele bedoeling van Gods plan. Abrahams nageslacht wordt niet primair door biologische afstamming bepaald, maar door geloof in dezelfde God die Abraham riep.^{[3][5]}

De Bijbel maakt dit onderscheid expliciet in Romeinen 9:7-8: *"Ook niet omdat zij Abrahams nageslacht zijn, zijn zij allen kinderen"* ... Dat betekent dat niet alle mensen die van Abraham afstammen, ook vanzelf kinderen van God zijn. Maar alleen de mensen die n t zoveel als Abraham op Gods beloften vertrouwen, zijn kinderen van God.^{[4][6]}

1.2 'Niet allen die uit Israël zijn, zijn Israël'

Het Oude Testament zelf bevat talrijke voorbeelden die aantonen dat het ware Israël niet samenvalt met etnische afstamming. Al in de tijd van de patriarchen zien we dit principe werkzaam. Ismaël was biologisch een zoon van Abraham, maar werd niet gerekend tot het verbondsvolk. Esau was de eerstgeborene van Isaak, maar Jakob ontving de zegen.^{[6][4]}

Tijdens de woestijntocht sterft een hele generatie van biologische Israëlieten in de woestijn omdat zij God niet gehoorzaamden, ondanks hun etnische afstamming. In 1 Korinthe 10:1-5 gebruikt Paulus dit als voorbeeld: hoewel zij allen onder de wolk waren en door de zee gingen, *"in de meesten van hen heeft God geen welgevallen gehad, want zij zijn neergeveld in de woestijn"*.^{[7][8]}

Het boek Koningen toont hoe veel koningen van Israël en Juda God verlieten, terwijl vreemdelingen zoals Rachab, Ruth en Naäman tot het volk van God werden gerekend door hun geloof en gehoorzaamheid.^{[9][10]}

1.3 Hosea's profetie: van 'niet mijn volk' naar 'mijn volk'

Een van de meest significante oudtestamentische passages voor het begrijpen van Gods volk is Hosea 1:9-10 en 2:23. God gebiedt Hosea zijn zoon "Lo-Ammi" (niet mijn volk) te noemen, omdat Israël door ongehoorzaamheid had opgehouden Gods volk te zijn.^{[11][12]}
^[13]

Maar in Hosea 1:10 volgt de belofte: "Toch zal het aantal Israëlieten zijn als het zand van de zee... En het zal gebeuren dat in de plaats waar tegen hen gezegd is: U bent niet Mijn volk, tegen hen gezegd zal worden: Kinderen van de levende God".^{[12][11]}

Paulus past deze profetie toe op de nieuwtestamentische gemeente in Romeinen 9:25-26, waar hij toont dat God uit de heidenen "niet-Mijn-volk" heeft veranderd in "Mijn volk". Dit bevestigt dat Gods volk wordt gedefinieerd door Gods soevereine roeping en de menselijke respons van geloof, niet door etnische afkomst.^[12]

1.4 Het nieuwe verbond: wet in het hart

Jeremia 31:31-34 profeteert over een nieuw verbond dat God zal sluiten met "het huis van Israël en het huis van Juda". Dit nieuwe verbond onderscheidt zich van het oude doordat God *"Mijn wet in hun binnenste zal geven, en zal die in hun hart schrijven"*.^{[14][15]}
^[16]

Cruciaal is dat dit nieuwe verbond wordt gekarakteriseerd door innerlijke transformatie: *"zij zullen Mij allen kennen, van hun kleinste af tot hun grootste toe... want Ik zal hun*

ongerechtigheid vergeven, en hunner zonden niet meer gedenken". Dit benadrukt het geestelijke karakter van Gods ware volk.^{[15][17][14]}

Ezechiël 36:24-28 vult dit aan met de belofte van een "nieuw hart" en een "nieuwe geest". God belooft: *"Ik zal u een nieuw hart geven, en zal een nieuwe geest geven in het binnenste van u; en Ik zal het stenen hart uit uw vlees wegnemen, en zal u een vlezen hart geven"*. Deze innerlijke vernieuwing maakt het mogelijk dat mensen werkelijk Gods wet naleven vanuit het hart.^{[18][19][20][21]}

2. Jezus en het Nieuwe Testament: De universalisering van Gods volk

2.1 Jezus' uitspraken over het ware Israël

Jezus' bediening toont vanaf het begin een spanningsveld tussen etnisch Israël en het ware, geestelijke Israël. In Johannes 1:47 noemt Hij Nathanaël *"waarlijk een Israëliet, in wie er geen bedrog is"*, wat suggereert dat er ook Israëlieten zijn in wie wel bedrog gevonden wordt. Dit onderscheid gaat niet over biologische afstamming maar over karaktereigenschappen en geestelijke gesteldheid.

In Johannes 8:39-44 confronteert Jezus de Joden die beweren "Abraham is onze vader" met hun werkelijke geestelijke toestand. Jezus antwoordt: *"Indien gij Abrahams kinderen waart, zo zoudt gij Abrahams werken doen."* Biologische afstamming van Abraham is dus onvoldoende; het gaat om het naleven van Abrahams geloof en gehoorzaamheid.^[5]

Johannes 1:12-13 formuleert dit principe expliciet: allen die Jezus aannemen ontvangen *"macht om kinderen van God te worden... die niet uit bloed, noch uit de wil van het vlees, noch uit de wil van een man, maar uit God geboren zijn"*. Hier wordt duidelijk gesteld dat kindschap van God niet door biologische geboorte ("uit bloed") wordt bepaald, maar door geestelijke wedergeboorte.^{[22][23][24]}

2.2 Het koninkrijk weggenomen en gegeven aan een ander volk

Mattheüs 21:43 bevat een van Jezus' meest directe uitspraken over de overdracht van het koninkrijk: *"Daarom zeg Ik u, dat het Koninkrijk Gods van u zal weggenomen worden, en een volk gegeven, dat zijn vruchten voortbrengt"*.^{[25][26][27]}

Deze uitspraak volgt op de gelijkenis van de boze landlieden die de knechten en uiteindelijk de zoon van de eigenaar doden. De religieuze leiders van Israël worden hier niet verworpen vanwege hun etnische identiteit, maar vanwege hun weigering om de vruchten van het koninkrijk voort te brengen.^{[27][28]}

Het "volk" dat het koninkrijk ontvangt wordt in vers 44 niet gedefinieerd als een nieuwe etnische groep, maar als diegenen die wel de verwachte vruchten voortbrengen. Dit bevestigt dat Gods volk wordt gekenmerkt door gehoorzaamheid en vruchtbaarheid, niet door afstamming.^{[28][27]}

2.3 Kinderen van God door geloof, niet door geboorte

Johannes' evangelie benadrukt herhaaldelijk dat toegang tot Gods familie door geloof wordt verkregen, niet door natuurlijke geboorte. In Johannes 3:3-6 legt Jezus aan Nicodemus uit dat niemand het Koninkrijk van God kan binnengaan *"tenzij hij wederom geboren wordt"*.^[23]

Jezus verduidelijkt: *"Wat uit het vlees geboren is, is vlees; en wat uit de Geest geboren is, is geest"*. Deze wedergeboorte "uit de Geest" staat tegenover natuurlijke geboorte "uit het vlees" en maakt duidelijk dat lidmaatschap van Gods volk een geestelijke realiteit is die de etnische grenzen overstijgt.^[23]

In Johannes 1:12-13 wordt dit nog explicieter gemaakt: de macht om kinderen van God te worden, wordt gegeven aan allen die in Jezus' naam geloven, *"die niet uit bloed, noch uit de wil van het vlees, noch uit de wil van een man, maar uit God geboren zijn"*. Hier wordt nadrukkelijk gesteld dat Gods kinderen niet door biologische processen ("bloed", "wil van het vlees") worden voortgebracht.^{[24][29][22]}

2.4 De gelijkenis van de wijngaard en het nieuwe eigenaarschap

De gelijkenissen van Jezus illustreren consequent de overdracht van verantwoordelijkheid van etnisch Israël naar een nieuwe gemeenschap van gehoorzame volgelingen. In Mattheüs 21:33-41 vertelt Jezus over landlieden die de wijngaard van de eigenaar verwaarlozen en zijn boodschappers mishandelen.

Wanneer Jezus vraagt wat de eigenaar zal doen, antwoorden de toehoorders zelf: *"Hij zal den kwaden een kwaden dood aandoen, en zal den wijngaard aan andere landlieden verhuren, die hem de vruchten op haar tijden zullen geven"*. Deze nieuwe "landlieden" worden niet gedefinieerd door etnische criteria, maar door hun bereidheid om vruchten voort te brengen.^{[30][25]}

De gelijkenis toont dat Gods oordeel niet gebaseerd is op etnische overwegingen maar op trouw en gehoorzaamheid. Het gaat om het vervullen van Gods bedoeling met Zijn volk, ongeacht de biologische afstamming van de betrokkenen.^[27]

3. Paulus' theologie: Geestelijk Israël versus etnisch Israël

3.1 'Niet allen die uit Israël zijn, zijn Israël'

Paulus' meest expliciete behandeling van dit onderwerp vindt plaats in Romeinen 9:6-8, waar hij schrijft: *"want die zijn niet allen Israël, die uit Israël zijn. Noch omdat zij Abrahams zaad zijn, zijn zij allen kinderen"*.^{[31][4][6]}

Paulus maakt hier een fundamenteel onderscheid tussen het "Israël naar het vlees" en het ware Israël. Hij verduidelijkt dat "niet alle mensen die van Abraham afstammen, ook vanzelf kinderen van God zijn. Maar alleen de mensen die nét zoveel als Abraham op Gods beloften vertrouwen, zijn kinderen van God".^[4]

Deze passage toont aan dat Paulus het concept van Israël niet primair etnisch interpreteert. Het ware Israël bestaat uit diegenen die, zoals Abraham, geloven in Gods beloften. Biologische afstamming alleen is onvoldoende voor lidmaatschap van Gods volk.^{[32][6]}

In 1 Korinthe 10:18 gebruikt Paulus de term "het Israël naar het vlees" expliciet, wat impliceert dat er ook een Israël naar de Geest bestaat. Dit onderscheid wordt cruciaal voor zijn theologie van Gods volk.^{[8][33][7]}

3.2 Abrahams ware nageslacht door geloof

In Galaten 3 ontwikkelt Paulus uitgebreid de gedachte dat Abrahams echte nakomelingen niet door biologische afstamming, maar door geloof worden bepaald. *"Zo verstaat gij dan, dat degenen, die uit het geloof zijn, Abrahams kinderen zijn"*.^{[34][3][5]}

Paulus argumenteert dat de belofte aan Abraham ("In u zullen alle volken gezegend worden") vanaf het begin bedoeld was voor alle gelovigen, niet alleen voor zijn biologische nakomelingen. Hij toont aan dat het evangelie al aan Abraham werd verkondigd in deze belofte van universele zegen.^{[34][3][5]}

In Galaten 3:29 concludeert Paulus: *"En indien gij van Christus zijt, zo zijt gij dan Abrahams zaad, en naar de beloften erfgenamen"*. Hier wordt expliciet gesteld dat lidmaatschap van Abrahams nageslacht wordt bepaald door de relatie tot Christus, niet door biologische afstamming.^{[3][5]}

Galaten 3:16 identificeert Christus zelf als het ultieme "Nageslacht" van Abraham, waardoor alle gelovigen, ongeacht etnische achtergrond, deel krijgen aan de Abrahamitische beloften.^{[35][3]}

3.3 Heidenen als medeburgers van het heilig Israël

Efeziërs 2:11-22 bevat Paulus' meest uitgebreide behandeling van de integratie van heidenen in Gods volk. Hij beschrijft hoe heidenen, die eens "vervreemd van het burgerschap van Israël en vreemdelingen wat betreft de verbonden van de belofte" waren, nu "door het bloed van Christus dichtbij gekomen" zijn.^{[36][37][38]}

Paulus verklaart dat Christus *"de tussenmuur, die scheiding maakte" heeft afgebroken en "die beiden in één lichaam met God zou verzoenen door het kruis"*. Het resultaat is dat heidenen *"niet meer vreemdelingen en bijwoners" zijn, maar "medeburgers van de heiligen en huisgenoten van God"*.^{[38][39][36]}

Deze passage toont duidelijk dat gelovige heidenen niet simpelweg worden toegevoegd aan etnisch Israël, maar dat er een volledig nieuwe entiteit ontstaat: "één nieuwe mens". Deze nieuwe gemeenschap overstijgt etnische grenzen en wordt gekenmerkt door geestelijke eenheid in Christus.^{[36][38]}

De beschrijving van de gemeente als "een heilige tempel in de Heere" en "een woning van God, in de Geest" benadrukt het geestelijke karakter van deze nieuwe gemeenschap.^{[39][36]}

3.4 Het Israël naar het vlees versus het Israël naar de Geest

In 1 Korinthe 10:18 gebruikt Paulus expliciet de term "het Israël naar het vlees". Deze formulering impliceert logischerwijs het bestaan van een "Israël naar de Geest", zoals verschillende commentaren opmerken.^{[33][2][7][8]}

Paulus gebruikt het voorbeeld van het oude Israël als waarschuwing voor de christelijke gemeente. Hoewel allen "onder de wolk waren en allen door de zee zijn gegaan" en "allen dezelfde geestelijke spijs gegeten hebben", heeft God toch "in de meesten van hen geen welgevallen gehad".^{[7][8]}

Dit toont aan dat zelfs de uitwendige deelname aan Gods heilshandelen (de wolk, de zee, het manna) onvoldoende is zonder innerlijke gehoorzaamheid en geloof. Het ware Israël wordt gekenmerkt door geestelijke realiteiten, niet door uitwendige privileges of etnische afstamming.^{[8][7]}

De implicatie is dat de christelijke gemeente het nieuwe, geestelijke Israël vormt, waarbij geloof en gehoorzaamheid de bepalende factoren zijn.^{[2][7]}

4. De Apostolische tijd: Inclusieve gemeenschap van alle volken

4.1 Petrus en Cornelius: Gods aanvaarding van de heidenen

Handelingen 10 markeert een beslissend moment in de geschiedenis van de vroege gemeente: de formele aanvaarding van onbesneden heidenen in Gods volk. Het verhaal van Petrus en Cornelius toont hoe God zelf de etnische barrières doorbreekt.^{[40][41][42]}

Cornelius wordt beschreven als *"een godvruchtig man, een vereerder van God met zijn gehele huis, die vele aalmoezen aan het volk gaf en geregeld tot God bad"*. Ondanks zijn vrome leven werd hij als heiden beschouwd als staande buiten Gods verbondsvolk.^{[42][40]}

Gods optreden door middel van visioenen aan zowel Cornelius als Petrus toont dat Hij zelf het initiatief neemt om de heidenen in Zijn volk op te nemen. Petrus' conclusie is significant: *"Voorwaar, ik bemerk, dat God geen aanzien des persoons heeft; maar in allenatie, die Hem vreest, en rechtvaardigheid werkt, is Hem aangenaam"*.^{[41][40]}

De uitstorting van de Heilige Geest op Cornelius en zijn huisgenoten vóór hun doop toont Gods directe bevestiging van hun aanvaarding. Dit incident laat zien het principe dat Gods volk wordt gedefinieerd door geloof en godsvrucht, en niet door etnische afkomst of rituele besnijdenis.^{[40][41][42]}

4.2 Het Concilie van Jeruzalem: bevrijding van etnische beperkingen

Handelingen 15 beschrijft het cruciale concilie waarbij de apostolische gemeente formeel beslist over de status van heidense bekeerlingen. De vraag was "of deze heidenen zich moesten laten besnijden en aan de wet van Mozes moesten houden, om tot het volk van God te behoren".^{[43][44][45]}

Petrus' toespraak is beslissend: hij herinnert eraan dat God *"geen onderscheid gemaakt tussen ons en hen, toen Hij door het geloof hun harten reinigde"*. Hij concludeert: *"we geloven dat we alleen door de genade van de Heer Jezus gered kunnen worden, op dezelfde wijze als zij"*.^{[44][43]}

Jakobus ondersteunt deze positie door te verwijzen naar de profetieën die voorspelden dat God *"uit de heidenen een volk zou nemen voor Zijn naam"*. Deze formulering is significant omdat zij de heidenen niet beschrijft als toevoegingen aan het bestaande etnische Israël, maar als onderdeel van een nieuw volk dat God voor Zichzelf vormt.^{[46][45]}
^[43]

Het besluit van het concilie bevestigt dat besnijdenis en volledige naleving van de Mozaïsche wet niet vereist zijn voor lidmaatschap van Gods volk. Dit laat definitief zien het principe dat Gods volk wordt gedefinieerd door geloof in Christus, niet door etnische afkomst of rituele conformiteit.^{[45][47][43]}

4.3 Het heilig volk van alle naties

1 Petrus 2:9-10 past de oudtestamentische terminologie voor Israël toe op de christelijke kerk, bestaande uit zowel Joden als heidenen. Petrus schrijft: *"Maar u bent een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterschap, een heilig volk, een volk dat God Zich tot Zijn eigendom maakte"*.^{[48][49][50]}

Deze taal herhaalt bijna woordelijk de beschrijving van Israël in Exodus 19:5-6: *"uit alle volken zult gij Mij ten eigendom zijn... En gij zult Mij een koninkrijk van priesters zijn, een heilig volk"*. Door deze terminologie op de kerk toe te passen, identificeert Petrus de christelijke gemeenschap als de vervulling van Gods bedoeling met Israël.^{[48][12]}

Vers 10 maakt de overgang expliciet: *"Eens was u geen volk, nu bent u Gods volk; eens viel Gods ontferming u niet ten deel, nu wordt zijn ontferming u geschonken"*. Dit citeert Hosea's profetie over de transformatie van "niet-mijn-volk" tot "mijn volk".^{[51][48][12]}

Cruciaal is dat Petrus dit schrijft aan gemeenten die zowel uit Joodse als heidense bekeerlingen bestonden. Hij past de Israël-terminologie toe op deze gemengde gemeenschap, wat bevestigt dat Gods heilig volk niet langer door etnische grenzen wordt bepaald.^[48]

4.4 Geen onderscheid in Christus

Kolossenzen 3:11 formuleert een van de meest expliciete uitspraken over de opheffing van etnische en sociale verschillen binnen Gods volk: *"Dan is er geen sprake meer van Grieken of Joden, besnedenen of onbesnedenen, barbaren, Scythen, slaven of vrijen, maar dan is Christus alles in allen"*.^{[52][53][54]}

Deze passage toont aan dat in de nieuwe gemeenschap die door Christus wordt gevormd, traditionele categorieën van onderscheid hun relevantie verliezen. Het gaat niet alleen om Joden versus heidenen ("Grieken"), maar ook om religieuze staten ("besnedenen of onbesnedenen"), culturele achtergrond ("barbaren, Scythen") en sociale klasse ("slaven of vrijen").^{[53][55][52]}

De verklaring dat "Christus alles in allen" is, suggereert dat de identiteit van Gods volk volledig wordt bepaald door de relatie tot Christus, niet door enige andere factor. Deze

universele gemeenschap overstijgt alle menselijke categorieën van onderscheid.^{[54][56][52]}
^[53]

Galaten 3:28 formuleert een parallel principe: *"Daar is noch Jood noch Griek, daar is noch slaaf noch vrije, daar is geen man en vrouw; want gij allen zijt één in Christus Jezus"*. Deze eenheid "in Christus Jezus" vormt de basis voor een nieuwe identiteit die etnische en andere grenzen transcendeert.^{[53][5]}

5. Het eschatologische perspectief: Gods volk uit alle volken

5.1 De grote menigte uit alle naties

Openbaring 7:9 biedt een eschatologisch visioen van Gods voltooide volk: *"Hierna zag ik en zie, een grote menigte, die niemand tellen kon, uit alle naties, stammen, volken en talen, stond vóór de troon en vóór het Lam"*.^{[57][58][59]}

Deze beschrijving is opmerkelijk omdat zij Gods uiteindelijke volk expliciet beschrijft als afkomstig "uit alle naties, stammen, volken en talen". In plaats van één etnische groep zien we hier de vervulling van de belofte aan Abraham dat "in u alle geslachten / volken van de aarde gezegend zullen worden".^{[58][57][3]}

Het visioen toont dat Gods eschatologische doel niet de preservatie van één etnische groep is, maar de vergaring van gelovigen uit alle volkeren. Deze menigte wordt verenigd niet door etnische afstamming, maar door hun gemeenschappelijke aanbidding van God en het Lam.^{[59][60][57]}

De herhaling van deze formulering ("naties, stammen, volken en talen") door het boek Openbaring heen benadrukt dat Gods uiteindelijke bedoeling de redding van mensen uit alle etnische groepen behelst, niet de exclusieve redding van één volk.^[57]

5.2 De vervulling van de Abrahamitische belofte

Het eschatologische visioen van Openbaring toont de vervulling van Gods oorspronkelijke belofte aan Abraham. Waar Genesis 12:3 belooft dat "in u alle geslachten

der aarde gezegend zullen worden", toont Openbaring 7:9 de realisatie van deze universele zegen.^{[57][3]}

Paulus verbindt deze elementen expliciet in Galaten 3:8: *"En de Schrift, te voren ziende, dat God de heidenen uit het geloof zou rechtvaardigen, heeft te voren aan Abraham het Evangelie verkondigd, zeggende: In u zullen al de volken gezegend worden"*. Het evangelie was dus vanaf het begin bedoeld voor alle volken, niet alleen voor Abrahams biologische nakomelingen.^{[5][34][3]}

De grote menigte in Openbaring 7 vertegenwoordigt dus niet een afwijking van Gods oorspronkelijke plan, maar de vervulling ervan. Gods bedoeling was altijd de vorming van een volk uit alle naties, verenigd door geloof in plaats van door etnische afstamming.^[60]
^[57]

Openbaring 5:9 bevestigt dit: het Lam wordt geprezen omdat Hij *"mensen gekocht hebt voor God uit alle stammen en talen en volken en naties"*. Deze "aankoop" geschiedt door het bloed van het Lam, niet door etnische criteria.^[57]

5.3 Het nieuwe Jeruzalem als geestelijke realiteit

Het visioen van het nieuwe Jeruzalem in Openbaring 21-22 toont de uiteindelijke vervulling van Gods plan met Zijn volk. Deze stad heeft wel de namen van de twaalf stammen van Israël op haar fundamenteën, maar haar bewoners komen "uit alle naties".
^[57]

Het nieuwe Jeruzalem is geen geografische realiteit beperkt tot één etnische groep, maar een geestelijke gemeenschap waar **"God bij de mensen zal wonen"** (Openbaring 21:3). Deze gemeenschap wordt gekenmerkt door geestelijke realiteiten: *"Hij zal alle tranen van hun ogen afwissen" en "de dood zal niet meer zijn"*.^[57]

Significant is dat *"de koningen van de aarde"* hun heerlijkheid in deze stad brengen (Openbaring 21:24), wat suggereert dat de uiteindelijke gemeenschap van God leiders en volken uit alle naties zal omvatten. Dit bevestigt dat Gods eschatologische volk universeel en inclusief is, niet etnisch exclusief.^[57]

De beschrijving van de stad als "*de bruid, de vrouw van het Lam*" (Openbaring 21:9) gebruikt de metafoor van het huwelijk die door het hele Oude Testament heen wordt gebruikt voor Gods relatie met Zijn volk. Maar nu wordt deze bruid gevormd door gelovigen uit alle volken.^[57]

6. Theologische synthese en conclusies

6.1 De doorlopende lijn van OT naar NT

De analyse van de Bijbelse teksten toont een consistent patroon van het Oude naar het Nieuwe Testament: Gods volk wordt primair gedefinieerd door geestelijke criteria, niet door etnische afstamming. Dit principe begint al bij Abraham, wiens roeping gebaseerd was op geloof en gehoorzaamheid, niet op etnische zuiverheid.^{[1][9][3]}

Door het Oude Testament heen zien we herhaaldelijk dat biologische afstamming onvoldoende is voor lidmaatschap van Gods volk. Van Ismaël en Esau tot de ongehoorzame generatie in de woestijn, de Bijbel toont consequent dat geloof en gehoorzaamheid de bepalende factoren zijn.^{[6][4][7]}

De profetieën van Jeremia en Ezechiël over het nieuwe verbond anticiperen al op een tijd waarin Gods wet in de harten van Zijn volk geschreven zal zijn, wat wijst op een innerlijke, geestelijke transformatie die etnische grenzen overstijgt. Hosea's profetie over de transformatie van "niet-mijn-volk" naar "mijn volk" wordt door Paulus toegepast op de heidense bekeerlingen, wat de continuïteit tussen Oude en Nieuwe Testament bevestigt.
^{[19][17][11][14][12]}

Het Nieuwe Testament presenteert dus geen breuk met het Oude Testament, maar de vervulling van wat er altijd al in besloten lag: Gods bedoeling om een volk voor Zichzelf te vormen uit alle naties, verenigd door geloof en gehoorzaamheid.^{[2][3][57]}

6.2 Geestelijke versus etnische interpretatie

De Bijbelse gegevens tonen overtuigend aan dat Israël in de Schrift primair een geestelijke en theologische categorie vertegenwoordigt. Etnische afstamming kan

hoogstens een secundaire rol spelen, maar is nooit de bepalende factor voor lidmaatschap van Gods volk.^{[1][4][2]}

Paulus' onderscheid tussen "het Israël naar het vlees" en het ware Israël in Romeinen 9:6-8 is fundamenteel voor ons begrip. Het ware Israël bestaat uit diegenen die, zoals Abraham, geloven in Gods beloften, ongeacht hun etnische achtergrond.^{[4][6][3][5]}

Jezus' uitspraken over kinderen van God die "niet uit bloed... maar uit God geboren zijn" (Johannes 1:12-13) bevestigen dat geestelijke wedergeboorte, niet biologische geboorte, de toegang tot Gods familie bepaalt. Zijn verklaring dat het koninkrijk "weggenomen" zal worden van de ongehoorzamen en "gegeven" aan hen die vruchten voortbrengen (Mattheüs 21:43) toont dat continuïteit van Gods volk afhankelijk is van getrouwheid, niet van afstamming.^{[22][24][25][27]}

De apostolische praktijk in Handelingen 10 en 15 demonstreert hoe de vroege gemeente deze principes toepaste door heidenen volledig te accepteren als leden van Gods volk zonder etnische assimilatie. De terminologie die traditioneel voor Israël werd gebruikt, wordt in 1 Petrus 2:9-10 toegepast op de gemengde gemeenschap van Joodse en heidense gelovigen.^{[61][43][44][42][48]}

6.3 Implicaties voor hedendaagse christenen

Deze Bijbelse visie heeft verreikende implicaties voor hedendaagse christenen. Ten eerste bevestigt zij de universele aard van het evangelie: Gods volk is niet beperkt tot enige etnische groep, maar staat open voor alle mensen die geloven en God willen gehoorzamen.^{[53][57]}

Ten tweede toont zij aan dat geen sprake is van een "vervanging" van Israël, maar de vervulling van wat Israël altijd bedoeld was te zijn: een licht voor de volken, een koninkrijk van priesters, een heilig volk dat Gods heerlijkheid verkondigt aan alle naties, door gehoorzaam en getrouw te zijn aan Christus Jezus onderwijs.^{[12][2][48]}

Ten derde onderstreept zij het belang van geloof en gehoorzaamheid als de bepalende criteria voor lidmaatschap van Gods volk. Etnische achtergrond, culturele tradities of

sociale status zijn irrelevant; wat telt, is de persoonlijke relatie tot God door Christus.^{[52][54]}
^[53]

Ten vierde roept zij de christenen op tot een waarlijk inclusieve gemeenschap waar "geen onderscheid is tussen Jood en Griek" maar waar "Christus alles in allen" is. Deze visie daagt christenen uit om alle vormen van etnisch, cultureel of sociaal exclusivisme te overwinnen.^{[54][52][53]}

Conclusie

Samenvatting van de bevindingen

Dit onderzoek heeft door middel van uitgebreide exegetische analyse van sleutelteksten uit het Oude en Nieuwe Testament aangetoond dat 'Israël' en 'Gods volk' in de Bijbel primair verwijzen naar een geestelijke gemeenschap van gelovigen, niet naar een etnische groep. Van Abrahams roeping door geloof tot het eschatologische visioen van de grote menigte uit alle volken, toont de Schrift consistent dat Gods volk wordt gedefinieerd door geloof, gehoorzaamheid en een vrijwillige keuze om God te dienen.

De Bijbel maakt herhaaldelijk duidelijk dat biologische afstamming onvoldoende is voor lidmaatschap van Gods volk. Paulus' uitspraak dat "niet allen die uit Israël zijn, zijn Israël" (Romeinen 9:6) benadrukt dit principe. Het ware Israël bestaat uit diegenen die Abrahams geloof delen, ongeacht hun etnische achtergrond.^{[3][4][5]}

Jezus' leer over wedergeboorte "uit God" in plaats van "uit bloed" (Johannes 1:12-13) en Zijn verklaring over de overdracht van het koninkrijk aan "een volk dat vruchten voortbrengt" (Mattheüs 21:43) bevestigen deze geestelijke interpretatie. De apostolische praktijk van het volledig accepteren van heidense bekeerlingen zonder etnische assimilatie demonstreert hoe de vroege kerk deze principes toepaste.^{[25][43][42][22]}

Praktische toepassing

Voor de hedendaagse christelijke gemeenschap betekent dit dat lidmaatschap van Gods volk open staat voor alle mensen die bereid zijn God in geloof en gehoorzaamheid te dienen, ongeacht hun etnische, culturele of sociale achtergrond. Christenen zijn geroepen

om een waarlijk universele gemeenschap te zijn waar alle menselijke onderscheidingen worden overstegen door de gemeenschappelijke identiteit in Christus.^{[54][53]}

Deze visie daagt christenen uit om alle vormen van etnisch of cultureel exclusivisme te vermijden en in plaats daarvan te werken aan de vorming van inclusieve gemeenschappen die de diversiteit van Gods volk uit alle volken weerspiegelen. Het gaat niet om het uitwissen van culturele verschillen, maar om het erkennen dat deze verschillen secundair zijn aan de gemeenschappelijke roeping om Gods heilig volk te zijn.^{[52][53][57]}

Eindreflectie

De Bijbelse visie op Israël als Gods geestelijke volk biedt een krachtige theologische basis voor christelijke eenheid te midden van diversiteit. Zij toont aan dat Gods plan vanaf het begin universeel was: de vorming van een volk uit alle naties, verenigd niet door etnische afstamming maar door geloof in de ene ware God.^{[3][57]}

Dit begrip nodigt ons uit om Gods grote plan te zien zoals de Bijbel het presenteert: niet het in stand houden van één etnische groep, maar de redding van mensen uit alle volken die samen het eschatologische volk van God zullen vormen. In een wereld die vaak verscheurd wordt door etnische en culturele conflicten, biedt deze Bijbelse visie een hoopvol alternatief: een gemeenschap gebaseerd op gedeeld geloof en gemeenschappelijke toewijding aan Gods Koninkrijk.^{[58][53][54][57]}

Uiteindelijk roept deze studie ons op om niet alleen intellectueel te begrijpen wat de Bijbel leert over Gods volk, maar ook praktisch te leven als onderdeel van die grote, diverse gemeenschap van gelovigen uit alle volken die samen één lichaam vormen in Christus met Hem als Hoofd. Dit is zowel ons privilege als onze verantwoordelijkheid als leden van Gods heilig volk in de eenentwintigste eeuw.^{[36][53]}

BRONVERWIJZINGEN:

1. <https://www.theologie.nl/volk/>
2. <https://levenslicht.org/artikel/het-israel-van-god/>
3. <https://www.bible.com/nl/bible/compare/GAL.3.7-8,14,29>
4. <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Romeinen+9%2CRomans+9&version=BB%3BESV>
5. <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Galaten+3%2CGalatians+3&version=HTB%3BKJV>
6. <https://www.refoweb.nl/vragenrubriek/20275/het-is-niet-al-israel/>
7. <https://www.jair-bijbelstudies.nl/bijbelstudies-nieuwe-testament/1-korinthe-10-israel-als-voorbeeld>
8. <https://www.bible.com/nl/bible/1990/1CO.10.HSV>
9. <https://www.theologie.nl/volk-israel/>
10. <https://www.zoekdewaarheid.nl/gods-uitverkoren-volk/>
11. <https://herzienestatenvertaling.nl/teksten-rd/verse/HOS.1.6>
12. <https://www.oudesporen.nl/Download/HB493.pdf>
13. <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Hosea+1&version=NIV%3BHTB>
14. <https://www.bible.com/nl/bible/compare/JER.31.31-34>
15. <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Jeremia+31%3A31-34&version=BB>
16. <https://www.bible.com/nl/bible/328/JER.31.33-34.NBG51>
17. <https://www.pthu.nl/bijbelblog/2024/10/een-nieuw-verbond-immanent-en-transcendent/>
18. <https://www.bible.com/nl/bible/328/EZK.36.26.NBG51>
19. <https://herzienestatenvertaling.nl/teksten-rd/verse/EZK.36.5>
20. <https://bijbelin1000seconden.be/menu/tiki-index.php?page=Ezechiël+36%2C+23-28>
21. <https://www.statenvertaling.net/bijbel/ezec/36.html>
22. <https://www.delevensschool.org/nl/kind-god/>

23. <https://www.evangelieinwaarheid.nl/kruisig-je-vlees-door-middel-van-de-geest>
24. <https://www.statenvertaling.net/bijbel/joha/1.html>
25. <https://www.statenvertaling.net/bijbel/matt/21.html>
26. <https://www.rd.nl/artikel/955554-van-wie-wordt-het-koninkrijk-weggenomen>
27. <https://www.zoeklicht.nl/artikelen/het-evangelie-van-matteus-3-10483>
28. <https://herzienestatenvertaling.nl/teksten-rd/verse/MAT.21.5>
29. <https://nbv21.nl/bijbel/NBV21/JHN.1/>
30. <https://www.bible.com/nl/bible/compare/MAT.21.33-43>
31. <https://www.bible.com/nl/bible/328/ROM.9.1-25.NBG51>
32. <https://herzienestatenvertaling.nl/teksten-rd/verse/ROM.9.5>
33. <https://www.statenvertaling.net/bijbel/1kor/10.html>
34. <https://bijbelin1000seconden.be/menu/tiki-index.php?page=Galaten+3%2C+7-14>
35. <https://bijbel.eo.nl/bijbel/galaten/3>
36. <https://levenslicht.org/bijbelstudie/efeze-211-22/>
37. <https://www.christenenvoorisrael.nl/artikelen/medeburgers-en-huisgenoten>
38. <https://www.jair-bijbelstudies.nl/bijbelstudies-nieuwe-testament/efeze-2-15-de-tussenmuur>
39. <https://www.bible.com/nl/bible/compare/EPH.2.11-22>
40. <https://www.studylight.org/commentaries/dut/mhm/acts-10.html>
41. <https://www.jw.org/nl/bibliotheek/boeken/geef-grondig-getuigenis/heidenen-aanvaardden-gods-woord/god-is-niet-partijdig/>
42. <https://www.bible.com/nl/bible/328/ACT.10.NBG51>
43. https://nl.wikipedia.org/wiki/Concilie_van_Jeruzalem
44. <https://levenmetgodendebijbel.nl/de-vergadering-in-jeruzalem-handelingen-15/>
45. <https://statenvertaling.nl/tekst.php?bb=44&hf=15&ind=1>

46. <https://bijbelin1000seconden.be/menu/tiki-index.php?page=Handelingen+15%2C+22-31&pagenum=2>
47. <https://brievenaangod.info/handelingen-15/>
48. <https://www.zoeklicht.nl/artikelen/de-gemeente-een-koninklijk-geslacht-14046>
49. <https://dailyverses.net/nl/1-petrus/2/9>
50. <https://www.biblestudytools.com/svv/1-petrus/passage/?q=1+petrus+2%3A9-10>
51. <https://bijbel.eo.nl/bijbel/1-petrus/2>
52. <https://www.theologie.nl/slaafgemaakten-in-de-kolossenzenbrief-schrift/>
53. <https://vensterbijbel.nl/kolossenzen/3>
54. <https://bijbel.eo.nl/bijbel/kolossenzen/3>
55. <https://www.bible.com/nl/bible/328/COL.3.11.NBG51>
56. <https://www.kingcomments.com/nl/bijbel/Ko/3>
57. <https://wycliffe.nl/naties-volken-stammen-en-talen/>
58. <https://www.bible.com/nl/bible/compare/REV.7.9>
59. <https://herzienestatenvertaling.nl/teksten-rd/verse/REV.7.1>
60. <https://enduringword.com/nl-revelation-7-1-17/>
61. <https://www.bible.com/nl/bible/1990/1PE.2.9.HSV>
62. <https://enduringword.com/40102-mattheus-2133-46-vepletterd-of-vermorzeld-welke-is-wenselijk/>
63. <https://bijbel.eo.nl/bijbel/ezechiel/36>
64. <https://www.bible.com/nl/bible/1990/2CO.3.6.HSV>
65. <https://herzienestatenvertaling.nl/teksten-rd/verse/2CO.3.7>
66. <https://www.israelendebijbel.nl/nl/kennisbank-artikel/2020/10/26/Een-vlesen-hart-en-een-stenen-hart>
67. <https://koinoniabijbelstudie.nl/paulus-betoog-in-2-korintiers-3-van-letter-naar-geest/>
68. <https://www.arnoldhuijgen.nl/letter-en-geest-in-2-korinthe-3-2/>

69. <https://bewaarhetpand.nl/index.php/leespreken/10-nieuwe-testament/1568-2-korinthe-3-5-6-de-letter-doodt-maar-de-geest-maakt-levend-ds-l-w-van-der-meij>
70. <https://www.gkin.org/main/index.php/nl/online-landelijke-eredienst/611-de-heilige-geest-schrijft-gods-wet-in-ons-hart-ds-j-linandi>
71. <https://bijbel.eo.nl/bijbel/2-korintiers/3>
72. https://www.reddit.com/r/Reformed/comments/if53km/jeremiah_313134_and_the_new_covenant_question/?tl=nl
73. <https://basisbijbel.nl/ezechiël/36>
74. <https://www.statenvertaling.net/bijbel/hand/10.html>
75. <https://bijbel.eo.nl/bijbel/handelingen/10>
76. <https://statenvertaling.nl/tekst.php?bb=44&hf=10&ind=1>
77. <https://rkdocumenten.nl/toondocument/2603-het-concilie-van-jeruzalem-en-het-incident-van-antiochie-nl/>
78. <https://www.bible.com/nl/bible/328/COL.3.NBG51>
79. <https://www.kingcomments.com/nl/bijbel/Hd/10>
80. <https://koinoniabijbelstudie.nl/de-betekenis-van-de-vier-noachidische-geboden-in-handelingen-15-voor-de-christelijke-kerk-de-leer-van-toby-janicki/>
81. <https://www.christenenvoorisrael.nl/artikelen/het-geheim-van-israel-13-het-nieuwe-verbond>
82. <https://www.israelendebijbel.nl/nl/kennisbank-artikel/2020/10/28/Hoop-en-verlossing-Jeremia-en-het-nieuwe-verbond>
83. <https://www.icej.nl/israel-begrijpen/bijbels-inzicht/de-theologische-uitdaging-van-israel-voor-de-kerk/>
84. <https://cvandaag.nl/94967-oudtestamentisch-israel-functioneerde-als-metafoor-van-gods-handelen>
85. <https://levenmetgodendebijbel.nl/het-nieuwe-verbond/>
86. <https://julesisaacstichting.org/israel-graat-in-de-keel-van-de-theologie/>
87. http://nl.gospeltranslations.org/wiki/Gods_Woord_Staat:_Niet_Heel_Israel_is_Israel,_Deel_1
88. <https://mjpaul.nl/wp-content/uploads/2013/11/WdZ-2013-2-MJ-Paul-Verbond-en-profetieën.pdf>
89. <https://www.kerknet.be/kerk-stekene-en-sint-gillis-waas/artikel/israël-de-bijbel>

90. https://www.reddit.com/r/Reformed/comments/171br4j/is_romans_915_talking_about_ethnic_israel_or/?tl=nl
91. <https://www.bijbelspanorama.nl/leven-onder-het-nieuwe-verbond/>
92. <https://igniswebmagazine.nl/midden-oosten/hoe-lees-je-als-christen-de-bijbel-in-israel-palestina-vandaag-de-dag/>
93. <https://www.theologie.nl/israelisme-gevolgen-hele-theologie/>
94. https://www.herscheping.nl/01sr/gverb_04nieuwe_verbond.php
95. <https://www.youtube.com/watch?v=ABme1JVcm6s>
96. <https://katholiekeraadjodendom.nl/joodse-en-christelijke-visies-op-het-land-van-de-belofte-en-staat-israel>
97. <https://herzienestatenvertaling.nl/teksten-rd/verse/1CO.10.9>
98. <https://www.statenvertaling.net/bijbel/rome/9.html>
99. <https://herzienestatenvertaling.nl/teksten-rd/verse/GAL.3.1>
100. <https://www.biblegateway.com/passage/?search=Galaten+3&version=HTB>
101. <https://statenvertaling.nl/tekst.php?bb=46&hf=10&ind=4>
102. <https://statenvertaling.nl/tekst.php?bb=45&hf=9&ind=4>
103. <https://enduringword.com/46026-1-korinthe-1014-22-afgoderij-gemeenschap-met-de-duivel-of-niet/>
104. <https://rkbijbel.nl/kbs/bijbel/willibrord1975/neovulgaat/galaten/3>
105. <https://www.zoeklicht.nl/artikelen/israel-en-het-geheimenis-van-de-gemeente-13175>
106. <https://herzienestatenvertaling.nl/teksten-rd/verse/JHN.1.5>
107. <https://www.bible.com/nl/bible/1990/REV.7.9.HSV>
108. <https://www.kingcomments.com/nl/bijbel/Ef/2>
109. <https://www.bible.com/nl/bible/1990/JHN.1.12-13.HSV>
110. <https://levenslicht.org/bid-het-woord/een-grote-menigte/>
111. <https://www.bible.com/nl/bible/1990/EPH.2.11-22.HSV>
112. <https://www.bible.com/nl/bible/compare/JHN.1.12-13>

- 113. <https://www.kingcomments.com/nl/bijbel/Hs/1>
- 114. <https://bible.com/bible/3699/1pe.2.9.EBV24>
- 115. [https://www.reddit.com/r/AcademicBiblical/comments/15v0hix/
in_matthew_2143_jesus_is_reported_to_have_said/?tl=nl](https://www.reddit.com/r/AcademicBiblical/comments/15v0hix/in_matthew_2143_jesus_is_reported_to_have_said/?tl=nl)
- 116. <https://www.theologie.nl/preekschets-bij-hosea-23-voor-een-zondag-in-de-zomer/>
- 117. <https://bijbel.eo.nl/bijbel/hosea/1>
- 118. https://biblehub.com/svg/1_peter/2.htm